

Dr. Phil. SHINWARI Makhan

Kleines mathematisches
Wörterbuch
Paschto Deutsch
Deutsch Paschto

Für die Schüler

Ketabton.com
Verlag
Verein zur Förderung der afghanischen
Kultur e. V. Köln, Germany

A

Abbildung (map,mapping) تابع (خیره کونه، خیره ونه،

-eindeutige(-unique) یواځنی

- affine(lat.affinis.eng.affine) (لات. خپلوان)

-Ähnlichkeitsabbildung(- similarity transformation)

ورته والي خیره ونه

bijektive - (bejective -) په باندې

- eineindeutige (یواځنی او په خټ)

- inverse(invers) (په خټ (برعکس، یا مخامخ-)

injektive - (- injective) په کی

- kongruente(congruent) (منطبق) هندسه کی

مساویوالی، برابروالی، د غړو یو بل سره برابریدلو، یو

شکل په بل پریوتلو خیره ونه -

- kongruente , gegensinnige مخامخ

-kongruente gleichsinnige همغه لوریز کونگروئینت

(برابر - - هم - -)

--Mherfachabbildung (- of multiple Map)

ډیرواره - یا - ډیرخله خیره ونه -

- surjektiv(surjective) خیره ونه په باندې

- zweier Mengen (- of two sets) د دوه ډیریو -

Ableitung=Differentialquotient (Derivative, derivation)

رابیلیدنه، مشتق

-beliebiger analytischer Ausdrücke(-of arbitrary analytic

Expresseion) د په خوښه شننیزو یا تحلیلي افادو (دا - تل -

د هغه د مخه لغات په مانا دی)

- der Arkusfunktionen(- of invers trigometric functions)   - ارکوسبیلواکو-
- elementaren Funktionen (- elementary function)   - بنسٽيز بلواکو
- exponential Funktionen (- of - function)   - ایکسپو
نشئل یا جگ بلواکو یا جگي بلواک، یا په جگ بلواک
- logarithmusfunktionen(- of logarithmic funktion)   - لوگاريتموس بلواکو
- - Potenzfunktionen (- of potence function)   - پوتنش یا په توان بلواکو
- - trigonometrischen Funktionen
(-of trigonometric functions)   - تريگونومتريبلواکو- یا دريگودي
- - Umkehrfunktionen (- invers functions)   - چپه یا په خٽ یا برعکس بلواکو
- einer mittelbaren Funktion(- of a compound function)   - د يوه تولي-، خنځيري-یا وړيسي تولي بلواک-
د يوه خل-   - eines Productes(-of one product)
- - Quotienten(-- one quotient)   - د يوه ويش-
- höhere (higher)   (جگو- یا لويو-)
- ., linkseitige (- of left side)   - کين اړخيز-
- ., rechtsseitige (of right side)   - يني اړخيز-
- Abstand (distance)   (فاصله)
- zwischen Zwei Punkten   د دوه ټکو ترمنځ واټن
absolut betrag (absolute value)
مطلقه- یا پريکنده ارزښت (لنډ: ارزښت)
Abstand zwischen Punkten(distance betwen points)
دټکو ترمنځ واټن (فاصله)

Ans. 3

- Abszisse (F. Abscissa) پروت محور
- Abzinsfaktor د گټې فاکتور یا - خلی یا - خلونی
- Addition(addition) زیاتون (جمع)
- Additionstheorem(addition theorem) زیاتون تیوریم یا زیاتون قضیه
- verfahren (- prucedure, - mothode) - تگلار
- algebraischer Funktionen(- algebraic functions) د الجبري بلواکو-
- gleichung (- equation) مساوات، برابر والی، برابر وون، برابر والی
- Ähnlichkeit (similitude) ورته والی
- Ähnlichkeit von Dreiecken(- of triangle) د درې کونډیو ورته والی
- Ähnlichkeitsabbildung (similarity transformation) ورته والی څیرونه
- Ähnlichkeitssätze ورته والی جملی
- Aktivzins فعاله گټه
- Allaussage ټول وینا (لکه : د ټولو لپاره)
- Altgrad زوړ گراد یا زړه درجه
- Amplitude جگوالی (د یوې کړې- یا منحنی-)
- analytischer Ausdruck(analytic expression) شننیزه یا تحلیلي افاده یا - وینه
- Anfangskapital پیل بڼی
- Anordnung ترتیب یا نظم
- Anstieg = Steigung=Steigungsmaß (slope) جگیدنه- د جگیدنی اندازه
- sekante, Tangente د سیکانټو یا غوڅونکی - د
- تجنټونو- یا لمسوونکو- یا مماس-

- einer gerade د یوې کرني-
Äquivalent(equivalent) مساوي- یا یو ارزښته
Äquivalenz(equivalence)
مساوي- یا یو ارزښتوالی (لاتین) یا معادل
Äquivalenzrelation(equivalence relation)
مساوي- یا یو ارزښت اړیکې
Area sinus اریا سین
Arkus funktionen (inverse triginimetric function)
ارکوسبلواک، - فنکشن
Argument(argument) خیره کوونکې غړی، د بلواک
خپلواک اوښتونکې یا ۰ اووښتونی
Asymptote (asymptote)
اسیمپتوتی (یونانی: یو په بل نه لویدونکې، مجاورت؟)
asymptoten der Hyperbel د هویربول اسیمپتوتی
Aufrißebene(vertical projection,elevation)
ولاړ پریوستون هواړه (د یوه بدن - - -)
Grundriß (horizontal projection) بنسپ پریوستون
Scitenriß دوه تخته نیز پریوستون
Außenwinkelsatz (external angle -)
بهرنی -، باندنی کونج جمله
Aussage (assertion) وینا -
Einfache Aussage ساده وینا
Ausgeform (form of) وینا فورم، وینا بڼه
Aussagefunktion(function of assertion) وینابلواک
Aussagenverknüpfung (operation of-)
وینا تړنه، - پیوندونه

zusammengesetzte -

بوڅاي ايښوولشوي يا ځنځيري وينا

axiale Affinität (axial affinity)

اکسيالافينيټي، محوري افينيټي

-Verknüpfung(- operation) - تړنه يا - تړاو

Axiom اکسيوم يا هغه گڼپوهنيزې افادې

چې مخ د مخه يې له ښوونې رښتيا نيول شوي وي

B

Barwertformel نغدارزښتفرمول

Basis des Logarithmus (Base of logarithm)

د لوگارېتم بنسټ

-einer Potenz (- of one potence) - د يوه پوتنڅ

Basiswinkel (Basic angle) بنسټکونج

Bedingung (condition) شرط

hinreichende- (sufficient condition) - پوره کيدونکې

notwendige - ضرور

Bestimmter Ausdruck (definite expression)

ټاکلې (معينه، يامعلومه -) ويينه، (-افاده)

Betrag einer komplexen Zahl(value)

د يوه کمپلکس گڼې ارزښت

- Zahl (- of - number) گڼې

- eines Vektors - د يوه وکتور

- des Winkels - د کونج

Beweis. (proof) ښوونه (ثبوت)

زيات وخت د Lösung (solution) تر نامه لاندې راځي،

(مورد په ولس کی تل ملگوبی، خړوبی او گوزوبی لروده، چی بل څه ترې نه پوهیدل کیږي، بي د یو څه اوبی یعنی حل.

په نورو ژبو کی هم همداسی مانا لري)

سیخه-، سیده- یا مستقیمه (-direct - stright) Direkter-

په پوره ایندکشن، -له -durch vollständige Induktion تکمیلیز جز څخه وکل ته-

- ناسیده (-غیرمستقیم) (indirekter (indirect)

بینوم (زه یی همداسی بولم او Binom (-binomial)

دوییز ورته نه وایم)

بینومیکوایفیثینت(-coefficient) binomialkoeffizienten

یا -ضریب یا- ځل

بینومي فرمول binomischer Formel (formula of binom)

بینومي binomischer Satz (Theorem of Binom)

قضیه یا جمله

لینده (قوس) Bogen (arc)

Bogenmaß (radien measure . circular measure)

لینده کچ (-اندازه)

سوزونتیکی (محاق) (Brennpunkt (focus, focalpoint)

.Brennpunkte der Ellipse(focus point of -)

د بیضوي (هگی یا ایلپسی) سوزونتیکی

- د هورپبل (- hyperbel (of hyperbola)

-د پارابل (-of parabola) - parabel

سوزونورانگه Brennstrahl

سوزید - یا سوزونواتن یا سوزیدپراحوالی Brennweite

مات، د - زیاتون - Brüche . Addition von -

- Diviison - ویش
- erweitern - پراخول، - پراختیا ورکول
- Hauptnenner - بنسټ - یا اصلي ماتلاندې
- Kürzen - لنډونه، - وړونه
- multiplikation - ځل -
- subtraktion - کمون یا - تفریق

C

- G.Cantor ج. کانتور (شمیر پوه دی)
- Cavalirie-prinzip کاوالیري (نوم دی) پرینسپ یا اصول
- Cramersche Regel (cramer law) کرامر (نوم دی) قاعده

D

- Definition پیژندنه یا تعریف
- Definitionsbereich (domain of definition) پیژندن انگر (تعریف انگر)، - ساحه - ورشو یا په همغه اصلی مانا،
تعریفیږی (زه یی تعریفیږی بولم)
- De Morgansche Regel د دې مورگان (نوم دی) قاعده
- Determinante دیترمینانتی
- Zeiter Odnung - دومه درجه
- Diabolo, symetrisch دیا بولو (سیمری بدن. هغه د شکر ساعت غوندي شی دی. چی په نار یی کوچیان نیکنه اړ پورت خغوي)
- Diagonale دوه کونجتری (کرنبه، چی دوه کونجونه سره تری)
- Diagonalmatrix دوه کونجتری ماتریکس
- Differenzial دیفرنشیال یا توپیریږنه
- Differentialquotient (Differecial equation) دیفرنشیلویش

Differenziationsregel (Differentiation law)

د دیفرنسیاشن قاعدې

Differenz zweier Matrizen کمون ماتریکسونو کمون

Differenz Zweier Mengen(Differnce of two sets)

د دوه ډیریو توپیر (کمون)

Differenzvektor (Differnce vector)

-تفریقوکتور، کمون وکتور (توپیر)

Differenzenquotient(quotient of differences)

کمونویش (توپیر -)

Differenzierbarkeit= Ableitbarkeit (existence of

a derivative) رابیلیدوزوالی یا راجلاکیدوزوالی

یا رابیلیدوزوتوب

- im Intervall - په اینتروال کی

Disjunktion(Disjoint) ، پردینه، پردیوالی.

Diskont (discount) گټه

Diskontierung چک (بیگتی) ، په بانک کتابچه کی لیکل

Distributivgesetz(distributiv law) دیستریبوتیو قانون

divergenz einer Folge (divergence of a)

د یوې پرلپسی پولی ته نه تگ

Division ویش

Division durch Null په صفرویش

-komplexer Zahlen -د کمپلکس گڼونو

-von brüchen د ماتو-

-potenzen د توان یا پوتنخونو -

-wurzeln د رینو- یا جذرونو-

-Zweier Polynome -د دوه پولینومونو

Dodckacder (dodecahedron) دولس هواريز يا دولسهوار

Drachenviereck= deltoid بدی (گودی) یا پتنگ

دا بدی یا گودی (د الوتلو کاغذپوله) پوله خلورگودی

-allgemein -عمومي

-symetrisches -سیومتری

Drehung = Rotation خرخیدنہ، خرخنہ، خرخونہ

-Punkt -پہ تکی

-Winkel -پر کونج

-Zentrum -پہ منخ

-Flächen -پہ هواره

Dreieck (Triangle) دریگودی (مثلث)

- Ähnlichkeits -ورته والی

-Flächeninhalt (area of a -) -دنه هواره

-gleichschenkliges -برابر پنبیز

-gelichsetiges -برابراخیز

--Heronische Dreiecksform د هیرون دریگودینہ یا فورم

-Mittendreieck منخدریگودی

-rechtwinkelige -ولاړ کونجیز

- -Schwerpunkt - دروند تکی

-Spitzenwinkel تیرہ کونجیز

-stumpfwinkeliges پخکونجیز

-Umfang(size) راگرخیدنہ، رانیونکی، راچاپیرنہ،

راگرخیدنونکی یا چاپیریال

-Ungleichung (unequality of -) نابرابرون یا-نابرابرتوب

- ähnlichkeit (similarity of -) -ورته والی
- gleichseitige -برابراړخیز
- höhen(Amplitude of -) -جگي یا لوروالی یا جگوالی
- Kongruenz Mittelsenkrechten -گونگرواینڅ منځولاری
- ,seitenhalbirenden - اړخنیمونکی
- ,winkelhalbierenden - کونجنیمونکی یا - نیمی
- Dreisatz درېجمله
- Dreitafelprojektion درېتخته ئیزپریوستون
- یا درېتخته پریستون
- Drehsinn (direction of rotation) څرخوونلور
- Dualsistm دویمزسیستم
- Durchmesser (diameter) نیمی یا قطر
- Durchschnitt Zweier Mnegen د دوه پیریو غوڅی

E

- Ebene (plane) هواره (سطحه)
- ebenen Figur هوار شکل (هواره څیره)
- ebenen Geometrie د هوارې هندسه
- Ebennengleichung د هوارې برابرېون
- parameterform -پارامترېول (-بڼه) (-یفورم)
- skalar form -سکالارېول (-بڼه، -فورم)
- Einheit یوون یا واحد
- Einheitskreis یوونگردي (هغه گردی چی وړانگه یی
بر یوون دي)
- Einsetzung (substitution) د بل په ځای ایستودنه
- لنډ: په ځای ایستودنه یا - ایستوونه

- einsetzungsverfahren په ځاي ايښودنوعملیه
(-تگلار، -تلنلار)
- Elemente der Menge (element of the set) د ډیرۍ توکي
- Ellipse(ellipse) الیپسی (بیضوي، یا هگی)
- Flächeinhalt -هوارې متن، -دنده هواره
- Gärtner Konstruktion - د بڼوال یا باغوان جوړښت
- Mittelpunkt - منځ ټکی
- symmetrischen - سیومتری
- Umfang - چاپیری، -چاپیرکیله - راگرځیدنه
- Euklid اویکلید (شمیرپوه)
- Höhensatz -جگون- یا جگجمله
- kathensatz -کاتیتو جمله
- euklidische Algorithmus د اویکلید الگوریتم
- eulerscher Poloidersatz داویلر (نوم دی) پولوییدجمله
- eulersche Symbole داویلر (شمیرپوه دی) سومبول
- Existenzaussage موجودیت -، یا شتوالي وینا
- Exponent (exponent) اکپوننت یا جگی یا جگگنی
- Exponentialfunktion(exponential funktion) اکسپوننشیل- یا جگ بلواک (دلته اووښتونی جگگنی دی)
- Exponentialgleichung (exponential equation) اکپوننشیل-یا د په جگی مساوات
- Extremum اکستریموم (جگتیوالي) افراطیت
- hinreichende Bedingung für ein - د یوه- لپاره - پوره کیدونکی یا بشپړیزه اړینه (شرطه-

notwendige Bedingung für ein - لپاره ضروري -
اړينه (شرط)

Exzentrizität, lineare(excentricity) د منځتکي څخه
واتن (يوناني کلیمه په الیپسي ... کی استعمال مومي)
-، لایني

F

Fakultät (factorial) (پرلپسی) څلوروني فاکولتی
 $n! = 1.2.3....(n - 1).n$

Figur شکل ، څیره

-ebenen - هوارو

- symetrischen - متناظر، -سیومتری ،

Fixgerade(fix line) فیکسکرینه (خای په خای کرینه)

Fixpunkt (fix point) -، فیکسکټکی (خای په خای -
بي بدلون -، پخپلخای)

Fixgerade(فیکسکوکرینه) (بی بدلون -، پخپلخای کرینی)

Fläche (surface) هواره (سطحه)

Flächeninhalt (surface area) هوارمتن یا هوارخوندي
د هوارې دننه، هواردتنه

Flächenmass د هوارې اندازه یا هوارکچ (هوارکچ)

Flächeinhalt ebener bereiche د هوارو چاپیریالونو
هوارې دننه (لنډ: هواردتنه)

- riemanscher - د رین

Folge. (sequence) پرلپسی (د گڼونو پرلپسی وگوری)

Förstendreieck د ځنگلوال دریگودی

Funktion (function) فنکشن (تابع) یا بلواک

- Ableitung einer - (derivativ of a -) د یوه - رابیلیدنه
  - algebraische - (algebraic -) الجبري-
  - .beschränkte .- (bounded-) (محدود) رانیولی، رابند-
  - . Differenzierbarkeit einer - د یوه - رابیلیدوړوالی
  - .eineindeutige- یو یواځنی-
  - eindeutig -- یواځنی
  - elemntare - نسبتیز-
  - explizite (lat. ausdrückliche, deutlich) روښانه، واضح، افادیوز، اکیلیختیت -
  - ganzerationale - ټولریشنل
  - gebrochen rationale - مات ریشنل
  - Gerade - جفت-
  - Grenzwert einer د یوه - پوله (پولی) ارزښت، یا حد
  - harminische یوارزښتیز، هارمونی -
  - implizite(lat. Einschließlich. mitinhalten, inbegriffen) ورسره خوندي - په مانا کی ورسره، ایمپلیختیت - (زه یی په خپلو لیکنو کی ایمپلیختیت بولم)
  - lineare کیله نیز - لایني -
  - mittelbare پیوند، خنځیري، (پسی) ټرلی
  - monotonfallende مونوتولتویدونکی -
  - -- steigende جگیدونکی - یا لوړیدونکی -
  - periodische پر یودیکی یا دوراني (تلپیرته راگرځیدونکی) -
  - . quadratische - څلوریز - یا مربع -
- (د مربع مانا همغه څلوریزه ده. لات. یی همدا مانا ورکوي)

- Stetigkeit einer - د یوه - نا پریکیدنه
- trigonometrische - تریگونومتریکی - یا دریکوډیز -
- ungerde (even) - طاق -
- , verkettete (compound -) - ځنځیري -
- Zyklometrische (گردیاندازه یی) - دورانی -

G

- g-adische Zahlensystem - گ- نيز ځایسیستم
- ganze Zahlen(integer) - ټولگڼونه
- gaußsche Zahlenebene - د گاوس گڼهواره
- gaußsche Algorithmus - د گاوس الگوریتم (د گڼنی پخپله تکراریدونکی شیما. lat.)
- Geometrie - ځمککچ (هندسه)
- ebene - د هوارې -
- Grundbegriffe - بنسټیزې کلیمې یاد - ستکلیمې
- Grundkonstruktion - بنسټیز جوړښت
- räumliche - هوايي - (فضایي -)
- geometrische Körper - هندسي بدن (جیومیتریک بدن)
- - Mantelfläche - - پوښهواره
- - Netzawicklung - - د جال اوښنه (په دې مانا، چي یو یو -
- هندسي بدن خور شي)
- - Oberfläche - - پوښهواره
- - Volumen - - د - ډکی، ډکیدنځای (-حجم)
- Gerade(traight line) - کرښه (نږدې په دواړو لورو غزیدونی)
- Anstieg der - - چگیدنه یا د - لوړیدنه

- Fixgerade (خاي په خاي كړينه يعنى خاي يى تغير نه خوري)
- Fixpunktgerade د خاي په خاي ټكو كړينه
- Kollineare كولينيارې -
- komplanare كومپلانارې -
- Normalform د - نورمال بڼه
- parallele غبرگې -
- Richtungsgerade لور كړينې
- Spiegelgerade هنداروونكړينې يا اينوونكړينې
- Geradenbüschel كړينو غونچه
- geradengleichung كړينو برابر وونه يا كړينو مساوات
- abschnittsform - ټوټه فورم، - ټوټه بڼه ، - ټوټه ډول
- allgemeine Form der د - الجبري بڼه، د - - فورم
- Normalform der نورمال ډول -، نورمال بڼه - يا - فورم
- parameterform der پارامتر بڼه يا - فورم
- punkttrichtungsform der د - ټكيلور بڼه يا - - فورم
- zwei Punkteform der د - دوه ټكيبڼه، - - فورم
- Geradenspiegelung كړينو هندارونه يا كړينو اينونه
- verkettung ځنځيرونه -
- Gleichsetzungsverfahren برابر اينيونتنلنلار يا - تگلار
- Gleichung (Equation) برابر وونه، برابر يدنه
- algebraische الجبري -
- biquadratische يا بي څلوريز - ، بي مربعيز -
- dritten grades د دريمي درجې -
- Homogen يوډوليز - (هوموژين -)

16	Gre
- inhomogen	- ناهوموژين (ناپروډوليز-)
- goniometrische	- گونوميٽريکي
- lineare	- لایني
- logarithmische	- لوگاريٽمي
- mit beträge	- دارزبنتونو سره
- nichtlineare	- نالایني
-quadratische	- مربعيز- يا څلوريز-
- transzendente(transcendent -)	- ترانسڅيندنت
- wurzeln der Gleichungssystem (system of equation)	د - ريښي
	د برابرتوب (برابران- سيستم)
- homogenes	- هوموجين، - هوموگن (يوناني: برابرډوله)
- inhomogen	- ناپروډوله (ناهوموژين)
- lineares	- لاینيز
- mit Dreieckstruktur	د دريگودي جوړښت سره
Gleichwertigkeit von Aussagen	د وينا هم ارزښتوالی
Gleitspiegelung	خوی هندارونه (يانی چی زیگ نه وي)
Goldener Schnitt(golden section, medial section)	طیلايي غوڅی
Gon	گون (گود يا کونج)
gonometrische Gleichung	گونوميٽريکي- يا
	دريگوديز برابران
Grad (degree)	درجه
Gradmaß	درجیکچ يا درجی اندازه
Grenze (bound, boundary , limite)	پوله (حد)

Grenzwert einer Folge (bound, boundary, limite)

د یوې پرلپسې پوله ارزښت

Grenzwerte von Funktionen د یوه بلواک پوله ارزښت

- , linksseitige کینې اړخیز - -

- , rechtseitige ښي اړخیز - -

- , uneigentliche - نا موجود یا - بدل

größte gemeinsame Teiler (great common divisor) ggT

غټ گډ پرویشونی (لڼد : غ گ و)

Grundgesetze natürlicher Zahlen

د طبیعي گڼونو بنسټیز قوانین

Grundintegral بنسټ ایتیکرال یا بنسټیز -

Grundriss بنسټپرې یا بنسټهواره پرې شوي څیره لکه

د یوه کور د ځمکې سر نقشه

Gruppe (group) گروپ

- affine - افین

H

Halbachse (semiaxis) نیم محور

Halbebene (semiplane) نیمهواره

Halbgerade نیمکرتنه

Häufungspunkt (accumulation point)

په راټولتکی، پنډ تکی (چي ډیر تکی په راپنډ وي)

یا د ټکو پنډ غالی (پنډ غالیتهکی)

Heronsche Dreiecksformel هیرون دریکوډینه

Hexaeder (hexahedron) شپږهوارې یا شپږهواریزه

Höhensatz (altitude theorem) ، یا جگجمله

- des Euklids د اویکلید -

Höhenschnitt (intersection of altitude)

د جگيو يا لوريو غوڅي

Hohikugel ، تش غونډاري (غونډاري)

غوڼډوسکه، ...) يا خالي غونډاري

Hohlmaß د تشوالي کچ (تشوالي کچ)، خلا اندازه

Hohlzylinder تښتوته (تش استوانه)، خالي سليندر

Hornscher Lema د هورن (نوم د ی) قضيه

Hyperbel (hyperbola, hyperble) هيپربول

Asymptute von - د - اسيمپتوتي

-gleichung د - مساوات

Mittelpunk von - د هيپربول منځتکي

Hypotinuise(hypotinuise) د ولاړ کونج مخامخ اړخ

-abschnitt - برخه يا - ټوټه

I

identisch کټمټ

Iksaeder (icosahedrone) شل هواريزه

Imaginäre Einheit ايماجينار بوي

- Zahl ايماجينار (لاتين: خيالي، نارينستونم اګن)

Imaginärte، - ايماجينار برخه

Implikation (lat. Verflechtung, Einbeziehung)

له يوڅه څخه بل لاس ته راتلنه، ايمپليکيشن (که... نو)

implizit (lat.mitenthaltten, imbegriffen)

له ... سره خوندي لرنه

infimum بنکته يا نېټه بوله

Inkreis ° دننه گردی يا بهتره: خوندي گردی

- Radius - وړانګه

Innenwinkel	دنده کونج
Integral	اینټگرال
-bestimmtes	- معلوم - ټاکلی
-Grund	- بنسټیز
-, unbetimmtes	- ناټاکلی - نامعلوم
Integrand	اینټگرالیدونى (هغه چې اینټگرال یی نیوه کیږي)
Integrationsgrenzen	اینټیگریشن پولی
Integrationsintervall	اینټیگریشن اینټروال
Integrationsregel	اینټیگریشن قاعده
Integrationsvariable	اینټیگریشن واریابله (- اوبستونى)
Integrieren	اینټیگرالول
Intervall auf der Zahlengerade	په گڼکرنه اینټروال
Intervallschachtelung	د اینټروال ډیره اینټروالونه
Inzidenzrelation	اینټیډنځ اړیکى (ټکر خوږنى)
irrationale Zahlen	ایریشنل گڼ نا رېستونى گڼ

J

K

Kapitalzins	د پانگى گټه
Kathete	کاتیت (په دريگوندي کې د ولاړ کونج پښى)
Kathetensatz	کاتیت جمله
- des Euklids	د اویکلید -
Kathetenregel	کاتیت قاعده
Kegel (cone)	مخروط
Kegelstumpf	پخ مخروط

- Volumen - حجم، - ڊڪي
- kleinste gemeinsame vielfache (smal camen multiple)
kgv کوچني گڏوگڏ زياتاڻه. لنڊ: ڪ گ خ
- Kirchhofsche Regel د کيرنبهوف (نوم دي) قاعده
- Koeffizientendeterminante
کوايفيشنٽ ڊيٽرمينانٽ يا د ڄل ڊيٽرمينانٽ
- Kombination (combination) (گڏوڏونه) (ڪمبينيٽن)
- mit wiederholung - د تڪرار سره
- Kombinatorik ڪمبيناٽوريڪ (د گڏوڏوني پوهه)
- Kommutativgesetz ڪموتاتيو قانون (بدليدنقانون)
- komplexe Zahlen ڪمپلڪس گڻونه
- Komplexionen ڪمپلڪسيونونه (گڏول)
- Kongruenzabbildung (congruence, isometry)
- ڪونگروائينڊخثيرونه، يو له بل سره برابر - چي ڪوم شي. يو
په بل پريوزي
- Kongruenz von Dreiecken د دريگوديو ڪونگروائينڊخ
- Kongruenzsätze ڪونگروائينڊخجملي
- konjugierte komplexe Zahlen (conjugate - -)
ڪنجوگير ڪمپلڪس گڻونه
- Konjunktion ڪننيڪشن (ڄنگ په ڄنگ يا لاندي
باندي تنظيمول)
- Konklusion، منطقي جبري تعبيدنه، پايجهله، پايونه. ختمونه
- Konvergenz einer Folge (convergence of a sequence)
د يو ي لري پولی ته تلنه
- Koordinatensystem (ڪواورڊيناٽسيستم) (ولار پروٽ سيستم)
- Abszisse ابيز (پروٽ محور)

-kartesische	کارتیزی -
- Ordinate	اوردینات (ولایر محور) -
-polarKoordinate	قطبی کواوردینات
- schiefwinkelige	- مائیلکونجیز
- x-Achse	- x محور
- y - Achse	- y محور
Koordinatenursprung	د کواوردینات سرچینہ
Körper (geometric, solid algebraic; field)	بدن یا تن (geometric, solid algebraic; field)
-geometrisches	هندسی -
- platonische	پلاتونی -
-Ma	- اندازہ یا بدنکچ
- Messung	-اندازہ ونہ یا - کچونہ
Kosekansfunktion	کوسیکنس بلواک
Kosinus	کوساین
Kosinusfunktion	کوساینبلواک
- periodisches	-پریودیکی یا -بیرتن راگرخیدونگی
Kosinuskurve	کوساینکرہ
Kosinussatz	کوساینجملہ
Kosinuswert	کوساین ارزنت
Kotangens	کوتنجنت، مماس
Kotangensfunktion	کوتنجنت بلواک
- periodisches	- پریودیکی
Kotangenskurve	کوتنجنت کرہ
Kotangenswert	کوتانجنت ارزنت

Kreis (circle)	گردی (دایره)
- Abschnitt	- کتره یا - برخه
- Ausschnitt	- ټوپه
-disjunkt	-پردي
-Eigenschaft	- خوښونه
-exzentrischer	ایکسټینټري (یونانی: د گردیمنځټکی
	دباندي پرته، یو منځټکی نه لرونکی (هندسي ماناوي)،
	غزوللی)
-Fläche	-هوارده
-konzentrischer	-کونټینټري (هم (گډ) منځټکی)
-Mittelpunkt	-منځټکی
-- Gleichung	د -- مساوات
allgemeine Form der --	د -- عمومي بڼه
-Ring	- کړی
-Sätze	- قضیې
-Segment	- کتره
-Sektor	- ټوپه - برخه
- Umfang	-چاپیری
Kreiszahl π	گردی گڼ
Kreiskegel (circulare cone)	گردی مخروط
Kreiszyylinder (circulare cylinder)	گردی توته یا - استوانه
Kugel (sphere)	غونډاری، غونډی یا غونډوسکه یا کره
-Abschnitt	- کتره یا - برخه
-Ausschnitt	-ټوپه

- Kappe - خولی، - سرپوښ
- Oberfläche - پوښ هواره
- Schicht - طبقه، - ټکلی یا چیترو
- Segment - ټوټه
- Sektor - برخه
- Teil - ونډه، - برخه
- Volumen - ډکي
- Zone(spherical zone) غونډې زون

ه کبرو خبرې: Kurvendiskussion(curve sketching)
 دلته: د کبرو د رغليدني ډول باندې د خبرو موخه ده)

L

- Längenmaß اوږدوالي کچ یا - اندازه
- Linearfaktoren لایني فاکتورونه یا لایني څلرونې
- Logarithmengesetze د لوگاریتم قوانین
- logarithmische Gleichungen لوگاریتمي مساوات
یا - برابرتیا
- Logarithmus لوگاریتم
- dedekindsche - د دیدیکیند (نوم دی)
- , natürliche - طبیعي
- Logarithmusfunktion لوگاریتم فنکشن، - بلواک
- Logik منطق یا لوجیک سمسوج، بهتره: سم اند یا سمند
- Lücke نیمگړتیا یا تشخاي (د یوه فنکشن)

M

Mantelfläche پوښهواره (بی له سر، - بنسټهوارې)

Maß (mcsure)	- اندازه یا کچ
Masse	کتله
Maßeinheit	کچیون یا کچواحد
Matrix	ماتریکس
- adjungierte	(ورزیاتول اندیونگیری ماتریکس)
-, antisymmetrische	انتیسیومتریکی
, Elemente einer	د یوه - توکی
inverse -,	چپه، - په خت، - مخامخ یا - برعکس
orthogonale -,	نیغ ولاړ - اورتوگونال
reguläre -	- په قاعده، - رگولار،
-, symmetrische	سیومتریکی
-, transponierte	ترانسپونیری
-, Typ einer	د یوه - تیوپ یا د یوه - ډول
-, Produkt zweier	د دوه - ځل
-, Summe von	د - زیاتون
Maximum	ماکزیموم یا خوراجگ یا خورا لوړ
-, reeler Zahlen	- د طبیعی گڼونو
Mehrfachabbildung	ډیرواره څیرونه
Menge (set)	ډیری یا ډیری
-, disjunkte (- disjoint)	- پردی
-, leere (- empty)	- خالی، - تش
Minimum	خورا ټیټ
Mittelpunkt (center)	منځتکی
-Mittelpunktwinkel	منځتکی کونج

Mittelsenkrechte(mid-perpendicular)
منخ نیغولایره (لنه: منخ ولایره)

Mitteldreieck منخ دریگودی

Monoton(monotone) لوریتیت

Monotone Folge (monotne.in-increasing,
decreasin sequence) جگلویدونکی پرلیسی

Monotonie مونوتونی (جگتیتوالی)

Monotonieintervall مونوتونی اینتروال

Multiplikation komplexer Zahlen د کمپلکسگنونوخل

von Brüchen - د ماتو، - کسرونو

--Potenze - پوتنخ، - توان

--Vektoren - د وکتورونو

--wurzeln - د ریشو

N

natürliche Zahlen(positive integer) طبیعی گنونه

n- Eck, siehe Polygon n-گودی، پولیگون وگوری

Negation نه والی (نیگیشن)

Neugrad (grade) نوی گراد یا.نوی درجه

Normalenvektor نورمال وکتور

Normalparabel - نورمال پارابول

Nullfolge صفرپرلیسی

Nullstelle صفرخای

Nullvektor صفر وکتور.

O

Oberfläche, پورته-راتاو- پاسهواره یادبانندی هواره

- Oktaeder   اته هواريز
- Optimierungsproblem   د ډيرو امکاناتو څخه د گټور
                                 امکان پرابلم
- optische Täuschung   رنایيزه غوليدنه (بيلگه: لکه
                                 په غرمه کې چې ډاگ کې شگي د اوبو په څير ښکاري)
- Ordinate (y-Wert)   اوردينات (-y ارزښت)
- Orthogonalität(rectangular orthogonal)
                                 اورتوگوناليتي (يو په بل نيغه ودريدنه)
- Ortsvektor (position vector)   ځايوکتور

P

- Paar, geordnetes (pair , ordered)   جوړه ، منظمه
- Pantograph   هغه د زانې څوکي په شاناله ده، چې په
                                 هغې هغه ورکړه شوې څيره ويستل کيږي
- Parabel(parabola)   پارابول
- Gleichung von -   د - مساوات
- Scheitelpunkt von -   د - ککړې ټکي
- Parallel   غبرگ
- Parallelschar   د غبرگوکوډه
- Parallelepiped =parallelfach,parallelepipedone
= Spat   غبرگهواړی
- Pallelogramm   غبرگ اړخې
- Parallelperspektive   غبرگليدېنه يا غبرگپرسپيکتيو
- Dimetrie   د - ديميتري
- Isometrie   ازوموروف-
- Kavaliersperspektive   کاوالير پرسپيکتيو يا - ليدنه

- Militärperspektive نظامي پرسپکتیو
- Parallelverschiebung(parallel motion) غیرگراکنبل
- parameterdarstellung der ebenengleichungen
(parametric representation of ...)
د هوارمساواتویارامتری انځورونه
- Geradengleichungen --کرنیوبرابرتیاوې
- einer Funktion - د یوه فنکشن
- partialdivision - ټوټه ویشنه
- partielle Integration(inzegration by parts)
ټوټه اینتگرالونه(د انتیگرالوونې په ټوټو ویشنی انتگرال)
- pascalsches zahlendreieck د پاسکال گڼونو دریگودی
- Passante ،تیریدونکی (کرښه چې له گردی تیریري
- لنډ تیریدونکی
- Passivzins نافعاله گټه
- Permutation پرموتیشن(خایدلون)
- mit Wiederholung - د تکرار سره
- Pentagon پنځه گودی
- Pentagondodekaeder هغه بدن چې د هغه له ۲۰ گودونو
- په هرگود دري پنځه گودې سره تړلي وي
- Periode دوراني ، تل بیرته راگرځیدنه ، پریودیکی
- Peripheriewinkesatz د (د گردی) یا غاړې کونج
- ⌈ siehe Kreis گردی وگوری
- Pol (pole) قطب
- Polyeder (polyhedron) پوليگون یا د ډیرگودونو رابند بدن
- Eulersche Polyider د اویلر پولیید

Polygon	پولیکون (ډیرګوډی)
-regelmäßiges	- منظم
-reguläres	- په قاعده
- Zahl der Diagonales	د دوه کونجټرو ګڼون (شمیر)
Potenz (power)	، پوتنڅ ، صټ ، توان
Potenfunktion	توان- یا پوتنڅبلواک
Potenzgesetze	پوتنڅ قانون یا توان قانون
Potenzieren von Potenzen	د توان په توانول
Potenzwerte	توان ارزښت یا پوتنڅ ارزښت
Positionssystem	ځایسیستم
Prämisse	د یوې بنوونې لپاره نیونې یا فضايي
Primzahl	لمړی ګڼ (هغه ګڼونه دي ، چې یې له یو او
	خان په بل ګڼ نه ویشل کیږي
Prinzip von Ausgeschlossenen Dritten	د دریم ناشونیوالي پرنسیپ (- - اصل)
-- Widerspruch	-- تضاد
Prinzip von Cavalieri	د کاوالیري پرنسیپ یا - اصل
Prisma(prism)	پریزما
Produktform	څلپښه یا - څلفورم
Produktregel	څلقاعدده
Produkt zweier Mengen	د دوه ډیریو څل
Promille	زرمه (په زرو کی)
Propörtion	ځانښوونیز برابر وړ یا تناسب
-Fortlaufend	- په وړاندې تلونکی
-stetig	ستاپریکیدونکی (لنډ : ناپریکیدونکی)

Prozent	په سلو کی
Prozentsatz	په سلو کی قضیه
Prozentwert	په سلو کی ارزښت
Punkt (point)	ټکی .
Punktspiegelung(point reflection)	په ټکی هندارونه
Pyramide	اهرام ، پیرامید
-Gerade	- ولاړ
Pyramidenstumpf	پخ اهرام
-Mantel	- پوښ (په دې کی د اهرام بنسټهواره دننه نه ده)
-Volumen	- ډکونی یا ډکی، حجم
pythagoras, Satz des	پیتاگوراس ، د پیتاگوراس جمله
-Trigonometrie	- تریگونومیټریکی
-Zahlentripel	- گنډریجوړه (ښه بی گنډریگونی دی)

Q

Quader = Rechkant, rechteckiges Prisma(ciboid. rectangularparalleliped, right paralleliped)

ولاړ ګوډیزه پریزما

Quadrant	د ګردبهورې څلورمه (په کواورډینات سیستم کی هم هرې څلورمې ته وایی)
Quadrat	مربع (څلوری، همدا بی له تتری او لاتین مان هم ده، چی هلته مو منلی. په پښتو کی یی هم منلی شو)
Quadratische Säule	مربع ډوله ستنی (څلوری، نیزه مټه)
Quersumme	(د گڼونو) پروتزیاتون
Quotientenregel	ویشقاعده

R

Radikand (هغه گڼ چې رېښه (جذر)
یې نیول کیږي)

Radius وړانگه (شعاع)

rationale Zahlen (لاتین : هوبسیار -)

Rationalmachen des Nenners د ماتلاندې ریشنلول

Raute(rhombus) =Rhombus

د څلور مساوي اړخونو غبرگ اړخی یا مساویغبرگ اړخی

Realität رښتیائینه

Rechnen mit Beträgen د مطلقه ارزښتونو سره شمیرنه

--Ungleichungen د نابرابرونوسره -

Rechteck (rectangle, oblong) ولاړگودی

Rechtssystem ښی سیستم

reelle Zahlen (فرانس: په رښتونې موجود -)

Reflexivität (راکړځیدنه)

Regel (Rule) قاعده

Relationen zwischen Mengen د ډیریو ترمنځ اړیکې

Rhombus= Raute مساوي اړخیز څلور گودی معین

Richtungsgerade لورکړنه

S

Satz جمله یا قضیه

-Sekante د سیکانت یا غوڅوونې جمله

-Sinussatz د ساینجمله

-Tangenten, von außenwinkel د تنجنتونو ، - د

دبانديو کونجوونو

- vom Sehnenviereck د ټوټونو څلورگودي
- vom Tangentenviereck د څلورگودي تنجنتونو
- vom Umkreis د گردبند يا گردديخوندي
- von Winkelsumme د کونجزياتون
- von Gleichen Sehnen د مساوي ټوټونو
- von Kreisen mit Zwei Schnittpunkten
گرديو- چي په دوه ټکو کي غوڅوي
- von Radius - und Tangente د وړانگي او تنجنت
- von Rolle د رولي (نوم دي) -
- von Sehne د ټوټوني
- von Umfang-und Zentriwinkel د چاپيري او منځکونج
- von Weiestrass د وايرشتراس (نوم دي) -
- Scheitelpunkt ککړي ټکي
- Schenkel پښه (د کونجونو او دريگودي)
- Scherung بياتيکونه يا بياتيونه
- Schnittpunkt Zweier Geraden د دوه کرنيو غوڅټکي
- Schnittwinkel Zweier Geraden د دوه کرنيو غوڅکونج
- Schrägbilddarstellung مائيل خيرهانخورونه
- Schubspiegelung - راکنبل (ټيله) هندارونه
- Sechseck شپږگودي
- regelmäßiges - منظم - ياپه قاعده- -
- Sechsfächner شپږهواريز (داسي بدن، چي له شپږو هوارو رابند وي)
- Segment ټوټه کتره
- Fläche - هواره

Sehne	توتوونی
-Satz	د-جمله
-Satz über gleiche Sehnen	د برابر توتوونو جمله
Seitenhalbierende	اړخ نیموونکی یا اړخ نیمی
Sekantenfunktion	د غوڅوونکی- یا غوڅیفنکشن
Sekante	غوڅوونی یا غوڅه کوونکی
-Satz	د - جمله
-Tangenten,	د تنجنت یا لمسوونی-
Sektor	برخه (گردی -)
-Fläche	- هواره
Senkrechte	(نیغه) ولاړه
Siebeneck	اوه گودی
-regelmäßiges	-منظم یا - په قاعده
Sinus	ساین
Sinusfunktion	ساینفنکشن
-Periode	- پریودی یا تل بیرته راگرچیدونکی
Sinussatz	ساین جمله
Sinuswert	ساین ارزښت
Skalar	سکالار (لور نه لري یا یوون (واحد) نه لري)
Skalarmultiplikatio	سکالارخل
Skalares Produkt	سکالاری خل
skalarform der Ebenengleichung	د هوارې مساواتو سکالار بڼه (فورم)
spaltenindex	د درځ ایندکس (-بنونی یا پیژند نخښه)
Spalte	درځ (ولاړه کرښه)

- Spaltenmatrix درخ ماتریکس
- Spat = paralleleflächner ،غبرگهواری یا هغه هندسی بدن
چی رابندی هوارې یی غبرگي وي
- Spatprodukt غبرگهوارې ځل (د وکتورونوځل
دی، چی غبرگهواره ترې لاس ته راځي)
- Spiegelung هندارونه یا اینونه
- Achsen Spiegelung - محورهندارونه
- Gerade - کرښی
- Spiegelgradeoder Spiegelachse هندارونکرښه
یا هندارون محور، اینونمحور
- Stammfunktion سټیز- یا سټه بلواک
- Standardlinienmethode د لاین ستانداردی طریقې
- Stauchung پیرسیدنه
- Stereometrie سټیریومتری (د جیومتری (هندسی)
بدن - یا تنکچ یعنی د بدنونوکچوونه
- Stetig ناپریکیدونکی یا ناپریکیدنی
- Stetigkeit نا پریکیدوالی
- der analytische Funktionen - د تحلیلي فنکشنونو
- elementar funktionen - د بنسټیز فنکشنونو
- Umkehrfunktionen - د چپه- یا -په څټفنکشنونو
- im Intervall - په اینتروال کی
- mittelbarer Funktionen - د تړلویا څنځیری فنکشنونو
- Strahl وړانگه (لکه د لمر وړانگه)
- Strahlensatz وړانگیجمله

Strecke	پایکرنبه
-, Länge der	د - اوردوالی
Streckung, -Zentrische	راکنبل - منخني
Substitutionsregel	(د بل) په ځاي اېنسوونی قاعده
Subtraktion komplexer Zahlen	د کملیکس گڼونو کمون
- von Brüchen	د ماتو -
--Vektoren	د وکتورونو -
Summenregel	زیاتونقاعده
Symmetrie	سیومتري
Symmetrische Diabolo	سیومتري دیابولو
System	سیستم
Dual-	دویزسیستم
g -adisches System	g-ادیزسیستم
Zehner System	لسیزسیستم

T

Tangens	تانجنت
Tangensfunktion	تانجنتفکشن
-periode	- پریودی
Tangenskurve	تانجنتکړه
Tangenswert	تانجنت ارزښت
Tangente an der Kreis	په گردی تانجنتونه یا مماس
-- einer Kurve	د یوې کړې -
Teiler	پرویشونی یا پرویشوونی
Teilerfremd	په ویشپردی

triviale -	ساده پرویشونى یا په ویشونى
Teilmenge	برخډیرى
Tetraeder	څلور هواریز
Thales-satz	تالس جمله
Transitivität	ترانزیتیوتی
Translation	په کرښه پر مخ تلل یا ترانسلیشن
Trapez	تراپېخ (ذوښقه) شکل دې وکتل شي
-allgemein	- عمومي
-symmetrisch	- سیومتري
Trigonometrie	تریگونومتري (درېکودیکچ، مثلثات)
-Eigenschaften	- خویونه

U

Umfang	چاپیری، د همغو څیرو لاندې وگورئ
Umkehrabbildung	په څټ څیرونه
Umkehrfunktion	په څټ بلواک
Umkreis	د باندي- یا په راتاو گردی یا گردی خوندي
	هغه گردی، چي په بود بله څیره، دري- یا څلورگړی... راتاو وي
-radius	- وړانگه
-Satz	- جمله
Umschaltung	د بیلگي په توگه، په جشمیري کی د (وظیفی بدلون)
Unbestimmter Ausdruck	ناټاکلی - یا نامعینه وینه
	یا - افاده
Ungleichungen	نامساوات، نابرابرون

- mit betragen   د مطلقه ارزښتونو سره
- einer Unbekannten   د يوې نامعلومو
- zweier Unbekannten   د دوه نامعلومو
- , quadratische   د مربع يا څلوري
- , symetrische   د سيومتري
- , system   د سيستم
- Universalaussage   عمومي يا ټوليزه وينا
- Unterdeterminante   لاندې (برخه) د ډيټرمينانت

V

- Valutierung   په کونټو کې ارزښت ليکل
- Variationen   وارييشن يا تغيرنه
- mit Wiederholung   د تکرار سره
- Vektoren   وکتورونه
- , Addition von   د زياتون
- Basisvektor   بنسټوکتور
- , betrag von   د مطلقه ارزښت
- , Einheits-   يوون
- , freie   د ازاد (نه تړلي)
- gegenvektor   مخامخوکتور
- , Gleichheit von   د برابروالي يا مساوات
- , kollinear   د همغی کرښي سره غبرگ
- , komplanar   د همغی هواړې سره غبرگ
- Komponenten von   د کمپوننت يا ټوټی
- , koordinatenweise Darstellung von   د کواراوردینات ډوله کښل

- Mengen linear abhängige بلواکو یا د لاینی اړ یا
- Mengen linearunabhängige د لاینی خپلواکو ډیری
- , Multiplikation mit skalar د سکالار سره ځل
- orthogonale (لنډ : لندې)
یو په بل ولاړ ( )
- د - پارامتر فورم یا بڼه - Parameter form von
- Raum فضا - هوا
- Richtung لور -
- . skalare produkt سکالار ځل
- Spatprodukt von - د وکتور غبرگهواریز ځل
- . Subtraktion von د - کمون
- , Winkel zwischen - ترمنځ کونج
- Vektoriell Darstellung einer Ebene
د یوې هواړې وکتوري انځورونه
- einer Gerade - د یوې کرښې
- Vektoriell Produkt وکتوري ځل
- - von Einheitsvektoren د یوونو وکتورونو ځل
- Vereinigung Zweier Mengen د دوه ډیریو ټولنه
- Verhältnis ځان نیونه یا تناسب
- Verschiebung را کښنه (له ځای -)
- Vielflächner ډیر هواړیز
- Viereck څلور گوډی
- allgemeines - ټولیز یا - عمومي
- Flächeinhalt - هواړمتن یا هواړدنه
- konkaves دننه لورته ننوتی (لنډ : ننوتی)

- konvexes دباندي لور ته وتلی (لنډ: وتلی)
- Umfang -چاپیری
- Winkelsumme -د کونجونوزیاتون
- Volumen, د کی یا حجم ، د بدنون لاندې دې وکتل شي
- Vieta, Satz von د وییټاجمله
- Volumen eines Rotationskörpers
- د یوه خرخیدونکي بدن ډکی - - حجم
- Vorzeichenregeln د مخنځنې قاعدې

W

- Wahrheitswert رښتیا ارزښت
- Wahrheitstabelle رښتیا ارزښت جدول
- Wendepunkt (راگر خښتېکی یا راگر خوښتېکی) اوړونټېکی
- hinreichende Bedingung für einen رسیدونکې شرایط د یوې - لپاره
- , notwendige Bedingung für einen ضروري شرایط د یوې - لپاره
- Wertebereich ، ارزښت ډیری (ارزښت شپول، ارزښت شور
- ارزښت چاپیری. زه یی ارزښت ډیری بولم)
- Winkel (Angle) کونج
- Basiswinkel (basic Angle) . بنسټ کونج -
- Ergänzungswinkel (complimentary angle) تکمیلونې - پوزوني کونجونه
- gestrekter غزیدلی -خوره-
- Grad -کونج درجه-
- Halbierende - نیموونکې یا - نیمې

- Innenwinkel دننه کونج
- Komplementwinkel ولاړ کونج کمپلمنت کونج
- Mittelpunktswinkel منځتکي کونج
- Nebenwinkel - څنگ کونج يا - گاونډي کونج
- Nullwinkel صفر کونج
- rechter ولاړ -
- Scheitelpunkt (د ککړې ټکي (لنډ : ککړې ټکي)
- Scheitelwinkel ککړې په ککړې کونجونه
- Schenkel - پښی
- Schnittwinkel غوڅ کونج
- Spitzer - تیره
- stumpfer - پخ -
- Summensatz - زیاتون جمله
- Supplementwinkel خور کونج
- überstumpfer - له پخزیات ، - شا پخ ،
- Umlaufsinn - څرخیدنلوری
- Umrechnung - شمیر اړوونه
- Vollwinkel پوره کونج
- Winkelfunktionen (funktion of angle)
کونجبلواکي، کونجفنکشنونه
- am Einheitskreis - په یونگردي
- Würfel مکعب (مور ورته په هغه لوبو کی دانه وایو، چی
- په شپږ هوارو له یوه تر شپږ سترگی وي) ولاړ هواریز
- Wurzeln(roots) ریښی
- Wurzelexponent ریښه اکسپوننت

40

Zahl

Wurzelfunktion رینبه بلواک

Wurzelgesetze(law of roots) رینبه قوانین

Wurzelgleichung (- equation) مساوات - ینبه برابر،

wurzelwert (-value) رینبه ارزینت

X

x-Achse x-محور

-Werte (abszisse) x-زینت یا ایشیز

Y

y -Achse y-محور

y-Werte (Ordinate) y-ارزینت (اوردینات)

Z

Zahlen (Number) گنونه (عددونه)

- ganz - بول

-imaginäre -راشئل، یا -ریشونی

-irrationale(- irrational) -ایراشئل، یا -ناریشونی

-komplexe -کمپلکس

-. natürliche, طبیعی - یا پیداینت

-. reelle -ریئل

Zahlenfolgen گنونپرلیسی

-.beschränkte -راہنده

-. bestimmt divergente اکلی دیورگنت (بوله نه لرل)

-. divergente - دیورگنت (بوله نه لرل)

-. konvergente -کونورگنت (پولي ته تلونکی)

- monotone - مونوتون یا جکیپییدونکی
- unbestimmt divergente. نا تا کلي دیورگنت (نا تا کلي)
پولي ته نه تلونی -، یا نا تا کلي پوله نه لرونی -)
- Zeilenindex کرنبه ایندکس یا کرنبه بنوونی
- Zeilenmatrix کرنبه ماتریکس
- Zeit وخت
- Zins گته
- Abzinsung - گته -
- Aktivzins فعاله گته
- Faktor د گتهی فاکتور یا - خلی
- Kapitalzins د بپایی گته
- Passivzins غیر فعاله -
- Zinseszins د گتهی گته
- Zwanzigflächner شل هواریزه یا شل هواری
- Zyklometrische Funktion گردیکچ بلواک
- Zylinder توته یا استوانه

**Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library**